

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 67/06-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. marca 2006 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti S., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. R. A., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na slobodu prejavu a práva na slobodné prijímanie, vyhľadávanie a rozširovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 7 Co 170/2004-176 z 21. marca 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti S., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd) bola 5. augusta 2005 doručená sťažnosť spoločnosti S., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), právne zastúpenej advokátom JUDr. R. A., B., ktorou namietala porušenie základného práva na slobodu prejavu a práva na slobodné prijímanie, vyhľadávanie a rozširovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej aj „krajský súd“) č. k. 7 Co 170/2004-176 z 21. marca 2005 (ďalej aj

„namietaný rozsudok“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Komárno v právnej veci žaloby JUDr. D. S. ďalej len „žalobca“) proti sťažovateľke o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy rozhodol rozsudkom č. k. 6 C 291/02-120 z 24. februára 2004 tak, že sťažovateľku zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 200 000 Sk.

«Základom žaloby bolo uplatnenie práva na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ustanovenia § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, ktoré malo žalobcovi vzniknúť v dôsledku neoprávneného zásahu do jeho práva na ochranu osobnosti tým, že žalovaný ako vydavateľ týždenníka P. (ďalej len „Týždenník“) uverejnil v Týždenníku číslo 27/2002 zo dňa 8. 7. 2002 článok pod názvom „Vojna funebrákov“, v ktorom uviedol nepravdivé, resp. pravdu skresľujúce tvrdenia a difamujúce výroky týkajúce sa osoby žalobcu, ktorý v rozhodnom čase vykonával funkciu veliteľa obvodného oddelenia Policajného zboru Slovenskej republiky.

Prvostupňový súd po prejednaní veci a vykonaní dokazovania dospel k právnenému názoru, že zverejnením nepravdivých, pravdu skresľujúcich tvrdení a difamujúcich výrokov na adresu žalobcu v predmetnom článku došlo k neoprávnenému zásahu do jeho práva na ochranu osobnosti a zaviazal žalovaného na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 200 000,- Sk.

Proti rozsudku prvostupňového súdu podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie, ktoré odôvodnil okrem iného tým, že z obsahu rozsudku prvostupňového súdu nie je zrejmé, aké nepravdivé a pravdu skresľujúce tvrdenia a difamujúce výroky na adresu žalobcu boli v predmetnom článku zverejnené a teda, že z toho hľadiska je rozhodnutie prvostupňového súdu nepreskúmateľné.

Krajský súd v Nitre rozsudkom zo dňa 21. marca 2005 zn. 7 Co 170/2004-176 výrok prvostupňového rozsudku o uložení povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 200 000,- potvrdil.

Odvolačí súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zdôraznil, že sa nestotožňuje s právnym názorom prvostupňového súdu, ktorým odôvodnil svoje rozhodnutie a že podľa názoru odvolacieho súdu došlo k neoprávnenému zásahu do ochrany osobnosti žalobcu tým, že v kontexte s celým obsahom predmetného článku bola v článku uvedená veta:

„... Jeho brat je riaditeľ Obvodného oddelenia PZ v K., takže kto čaká, že sa požiare vyšetriť, čaká márne...“. Odvolací súd dospel k záveru, že časť tejto vety: „... takže kto čaká, že sa požiare vyšetriť čaká márne...“ je v kontexte s obsahom článku neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti žalobcu, nakoľko:

a) „... ide o neprípustný hodnotiaci úsudok čo do jeho postupu pri vyšetrení požiarov. Tento hodnotiaci úsudok – logickým výkladom – bol totiž podaný so špekulatívnym a verejnosti podsúvaným názorom, že žalobca ako riaditeľ OO PZ v K., t. j. osoba v danom regióne verejne známa, bezosporu zariadi, aby sa požiare v pohrebníctvách nevyšetrili, pretože je na tom priamo či nepriamo prostredníctvom svojho brata O. zainteresovaný, t. j. že o nelegálnom a úplatnom sprostredkovaní objednávok pohrebov určite vie, že vie aj o príčinách a o páchateloch požiarov, že to zo svojho postu kryje a podniká kroky na to, aby sa príčiny a páchatelia požiarov nezistili. Takto skonštruovaná veta mohla v značnej časti čitateľskej verejnosti vyvolať dojem, že žalobca v skutočnosti svoju funkciu zneužíva v záujme krytia trestnej činnosti jemu známych osôb, čím by sa v podstate aj sám dopúšťal protispoločenského konania.“»

Podľa názoru sťažovateľky «(...) z logického výkladu tejto vety, ako hodnotiaceho úsudku, nemožno dovodiť závery o konkrétnom konaní, ale o opomenutí konania žalobcu pri výkone jeho funkcie, a už vôbec nie o tom, či vedel o nejakom nelegálnom úplatnom sprostredkovaní alebo nie. Absurdný je záver, že z tohto konštatovania je možné dovodiť zainteresovanosť žalobcu na nejakom nelegálnom úplatnom sprostredkovaní.

Je úplne nepochopiteľné ako podľa názoru odvolacieho súdu môže bežný čitateľ z formulácie daného hodnotiaceho úsudku vyvodiť záver o tom, že žalobca určite vie aj o príčinách a o páchateloch požiarov, že to zo svojho postu kryje a podniká kroky na to, aby sa príčiny a páchatelia požiarov nezistili.

b) „... autorka článku opierajúc sa o anonymný list s neprevereným obsahom týkajúcim sa konania žalobcu, použila v danom článku neprípustný hodnotiaci úsudok so špekulatívnym a osočujúcim záverom, pričom týmto článkom (danou vetou v kontexte celého obsahu článku) bolo neoprávnene zasiahnuté do práva žalobcu na ochranu jeho osobnosti.“

(...) tento záver nemá oporu v obsahu predmetného článku nakoľko časť vety,

hodnotiaci úsudok, ktorý považuje odvolací súd za deliktný, je uvedený ako výrok tretej osoby (nie ako obsah anonymného oznámenia), ktorá situáciu v nemocnici dokonale poznala, a ktorá popisovala autorke článku konkrétne situácie a počínanie si dílerov pri vchode do nemocnice a do jednotlivých oddelení, o tom akú odmenu díleri berú za tip, a o tom, ktoré pohrebništvo je v tomto smere „najúspešnejšie“ (...). Anonymným oznámením sa predmetný článok zaoberá na inom mieste článku pričom z neho cituje len „O. sa oháňa postavením svojho brata...“ teda nehodnotí v žiadnom prípade nejaké počínanie žalobcu.

c) „Svojím obsahom, formou a cieľom tento článok bol objektívne spôsobilý chránené práva žalobcu narušiť a ohroziť pre konkrétny negatívny dopad vo vzťahu ku kolegom žalobcu, jeho nadriadeným pracovníkom, priateľom, známym a aj občanom regiónu tak, ako to vyplynulo aj z výsledkov dokazovania.“

(...) tento záver nemá oporu vo výsledkoch dokazovania tak, ako to sťažovateľ(ky) podrobne analyzoval(a) v odôvodnení odvolania proti rozhodnutiu prvostupňového súdu vo veci o ochranu osobnosti. (...).»

Podľa názoru sťažovateľky «zverejnením vety: „... Jeho brat je riaditeľom Obvodného oddelenia PZ v K., takže kto čaká, že sa požiare vyšetrí, čaká márne...“ ako citátu výroku osoby znalej miestnych pomerov, ktorá autorke článku pri jej práci v „teréne“ pri zisťovaní okolností obchodovania s vytváraním príležitostí pre poskytovanie pohrebných služieb priamo v nemocnici tento názor povedala, realizoval(a) svoje právo na slobodu prejavu a právo na rozširovanie názorov, informácií a myšlienok.

Na druhej strane je riaditeľ obvodného oddelenia Policajného zboru Slovenskej republiky verejným činiteľom a ako taký je osobou verejného záujmu a je povinný strpieť aj také kritické názory na činnosť ním riadeného oddelenia.»

Podľa názoru sťažovateľky «ako vydavateľa je právne významná i tá skutočnosť, že tak, ako sa uvádza aj v samotnej žalobe na ochranu osobnosti v rozhodnom čase, v čase zverejnenia „rezonoval aj v spoločnosti“ problém rozšírenej korupcie v štátnej správe a v justícii a preto vláda Slovenskej republiky, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ako aj samotný Policajný zbor Slovenskej republiky realizovali program nazývaný ľudovo

„Čisté ruky“, ktorého cieľom bolo práve poukazovať okrem iného aj na možné zdroje korupcie. V tejto spoločenskej situácii je podľa názoru sťažovateľky povinnosť osôb verejného záujmu strpieť aj kritickejšie výroky na možnú ovplyvniteľnosť výsledkov ich činnosti, rôznymi osobnými alebo rodinnými väzbami a záujmami. S ohľadom na osoby zúčastňujúce sa na sprostredkovaní pohrebných služieb, charakter metód pritom používaných pri získavaní týchto obchodov, vrátane zakladania požiarov v prevádzkach konkurenčných podnikov je takáto kritika, kritikou založenou na vecnom základe popísanom v predmetnom článku a je plne legitímna.

Na druhej strane je (...) v takejto spoločenskej situácii poslaním periodickej tlače, „ako strážneho psa demokracie“ a teda aj legitímnym počínaním ak vo väčšej miere, širšom rozsahu, a s použitím provokujúcich výrokov poukazuje na možné zdroje korupčného správania a to najmä vtedy, ak o takýchto možných zdrojoch korupčného správania dostáva signály priamo od občanov, ktorých účasť na odhaľovaní korupcie vo všeobecnosti je nevyhnutná a bez nej nemôže byť taký spoločenský proces úspešný.

(...) zásah porušiteľa nie je zásahom nevyhnutným v demokratickej spoločnosti.»

Podľa názoru sťažovateľky „bol zásah porušiteľa aj neprimeraný okolnostiam zverejnenia predmetnej vety. Autorka článku a ani (...) vydavateľ periodickej tlače nemal v úmysle poškodiť zverejnením tohto výroku vážnosť a česť riaditeľa Obvodného oddelenia Policajného zboru Slovenskej republiky v K., mali len v úmysle zverejnením tohto vyhlásenia tretej osoby provokovať orgány činné v trestnom konaní aby zvýšili svoju aktivitu a zistením páchatel'ov požiarov v priestoroch viacerých pohrebných služieb a tým presvedčili verejnosť o tom, že vec riešili bez ohľadu na príbuzenské vzťahy a podobné súvislosti.

Žiaľ aj toto úsilie bolo zbytočné a polícia páchatel'ov týchto trestných činov doposiaľ nezistila, čím vlastne skutočný vývoj udalosti dal za pravdu pesimistickému vyhláseniu tretej osoby, ktoré bolo uverejnené v predmetnom článku.“

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa sťažovateľka domáhala, aby ústavný súd v danej veci takto rozhodol:

„Porušiteľ Krajský súd v Nitre rozsudkom zn. 7 Co 170/2004-176 z 21. 3. 2005 porušil právo sťažovateľa na slobodu prejavu a slobodné prijímanie, vyhľadávanie a rozširovanie informácií zakotvené v článku 26, ods. 1 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Rozhodnutie porušiteľa sa týmto ruší a vec sa vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 200 000,- Sk, ktoré je porušiteľ povinný zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Porušiteľ je povinný zaplatiť sťažovateľovi náklady právneho zastúpenia sťažovateľa v sume 24 276,- Sk vrátane dane z pridanej hodnoty, jeho právnomu zástupcovi: JUDr. R. A., advokát so sídlom B. (...).

Sťažovateľ uplatnené primerané finančné zadosťučinenie a jeho výšku odôvodňuje nasledovne. Napadnutým rozhodnutím porušiteľa, rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 21. marca 2005 zn. 7 Co 170/2004-176, bol sťažovateľ zaviazaný zaplatiť žalobcovi 200.000,- Sk. Nakoľko toto rozhodnutie bolo právoplatné a vykonateľné, sťažovateľ si svoju povinnosť splnil a previedol uvedenú sumu na účet žalobcu. Vzhľadom na to, že bola táto čiastka zaplatená na základe právoplatného rozhodnutia súdu, porušiteľa a podľa názoru sťažovateľa došlo práve týmto rozhodnutím k porušeniu jeho základných práv a slobôd, uplatňuje si v rámci nároku na primerané finančné zadosťučinenie plnú výšku sumy, na ktorej zaplatenie bol zaviazaný. (...)

Trovy právneho zastúpenia sú účtované za dva úkony právnej služby a to prevzatie veci a prípravu zastúpenia, podanie na Ústavný súd SR. (...)

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. (...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky na slobodu prejavu a práva na slobodné prijímanie, vyhľadávanie a rozširovanie informácií zaručeného v čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy, rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 7 Co 170/2004-176 z 21. marca 2005.

Podľa čl. 26 ods. 1 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 26 ods. 2 ústavy každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie (...).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 20/03, IV. ÚS 43/04). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ústavy (I. ÚS 13/01).

Predpokladom rešpektovania uvedených zásad je však aj dodržanie podmienok, že všeobecné súdy vo svojej činnosti postupujú v súlade s ústavnými princípmi, ktoré vyplývajú najmä z druhej hlavy siedmeho oddielu ústavy. Okrem toho z princípu nezávislosti súdov podľa čl. 144 ods. 1 ústavy vyplýva tiež zásada voľného hodnotenia dôkazov zakotvená aj v ustanovení § 132 Občianskeho súdneho poriadku. Pokiaľ všeobecné súdy rešpektujú uvedené ústavné garancie (teda najmä čl. 46 až 50 ústavy), ústavný súd nie je oprávnený znovu „hodnotiť“ hodnotenie dôkazov všeobecnými súdmi, a to dokonca ani vtedy, keby sa s ich hodnotením sám nestotožňoval. Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľky s napadnutým rozsudkom krajského súdu a s jeho v ňom uvedeným právnym názorom, a teda s jeho interpretáciou a aplikáciou príslušných zákonných ustanovení v danej veci. Základom sporu prejednávaného pred všeobecnými súdmi bolo posúdenie, či najmä tá časť predmetného článku, ktorá obsahuje, že: „(...) Jeho brat je riaditeľ Obvodného oddelenia PZ v K., takže kto čaká, že sa požiare vyšetria, čaká márne (...)“, je v kontexte s celým obsahom označeného článku neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti žalobcu podľa § 11 Občianskeho zákonníka. V danom prípade ide v podstate o to, že v určitých situáciách sa dve ústavné práva či slobody môžu dostať do vzájomného konfliktu. Sloboda prejavu a právo na slobodné prijímanie, vyhľadávanie a rozširovanie informácií zaručené v čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy stojí na strane jednej a na druhej strane stojí právo každého na to, aby bola zachovaná jeho ľudská dôstojnosť, osobná česť, dobrá povesť, ako i právo na ochranu jeho mena garantované v čl. 19 ods. 1 ústavy. Rovnako aj čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd jednoznačne formuluje právo na slobodu prejavu ako právo, ktoré zahŕňa nielen slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie, ale obsahuje i povinnosti a zodpovednosť a môže byť preto obmedzené zákonom v rozsahu, ktorý je v demokratickej spoločnosti nevyhnutný. Okrem iného sa za prípustnú považujú také obmedzenia, ktoré majú ochrániť osobnosť, občiansku česť a ľudskú dôstojnosť iných. K tomu, aké zásahy sú z hľadiska ochrany ľudských práv akceptovateľné, existuje pomerne rozsiahla judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Na podporu názoru ústavného súdu v tejto veci možno *mutatis mutandis* uviesť napr. rozsudok, ktorý ESLP vyniesol vo veci Prager a Oberschlich v. R. (1995). ESLP v tejto veci pripomenul prvoradú úlohu, ktorú má tlač v právnom štáte, výslovne však súčasne upozornil, že tlač má na jednej strane nielen povinnosť šíriť informácie a myšlienky týkajúce sa vecí verejných, ale na druhej strane musí vždy veľmi pozorne zvažovať použité výrazy a prostriedky.

Z uvedených záverov vyplýva, že pri strete základného politického práva na slobodu prejavu a práva na informácie a ich šírenie s právom na ochranu osobnosti, teda základných práv, ktoré stoja na rovnakej úrovni, bude vždy vecou nezávislých súdov, aby s prihliadnutím na okolnosti každého jednotlivého (konkrétneho) prípadu starostlivo zvážili, či jednému právu nebolo neodôvodnene daná prednosť pred druhým právom. Vyplýva to aj

z imperatívu, ktorý obsahuje čl. 13 ods. 4 ústavy, podľa ktorého pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Preto sa ústavný súd ďalej zamerl na posúdenie ústavnosti interpretácie aplikovaných právnych predpisov všeobecnými súdmi a konštatuje, že pri výklade príslušných ustanovení krajský súd poukázal na jednej strane predovšetkým na jednotlivé aspekty ochrany osobnosti (aj v kontexte *public figure*), na druhej strane zvýraznil význam slobody prejavu v demokratickej spoločnosti prostredníctvom nezávislých oznamovacích prostriedkov, skúmal primeranosť obmedzenia základných práv a zamerl sa na posúdenie, či bolo realizované na základe zákona, pričom z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva okrem iného aj to, že:

«Súd prvého stupňa na základe tejto žaloby vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámením sa s predmetným článkom a s ostatnými listinnými dôkazmi ako aj výsluchom navrhnutých svedkov. Na základe toho konštatoval, že predmetným článkom s nepravdivými údajmi bolo zasiahnuté do práva na ochranu osobnosti žalobcu.

Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že výrok rozsudku súdu vo veci samej je vecne správny, opierajúci sa o správne zistený skutkový stav, no opodstatnenosť uplatneného práva odvolací súd odôvodnil s iným právnym názorom.

(...) Z hľadiska toho, čo sa predmetným článkom v súvislosti s osobou žalobcu chcelo čitateľom oznámiť, nebola namietaná konkrétna veta v jej prvej časti nepravdivou informáciou. V spornej vete článku v polohe oznámenia (tvrdenia) bola len časť v znení: „... Jeho brat je riaditeľ Obvodného oznámenia (správne oddelenia, pozn.) PZ v K., ...“, pričom táto časť bola pravdivá a z tohto aspektu nebola neoprávneným zásahom do osobnostných práv žalobcu. Avšak v kontexte celého obsahu článku táto veta so svojou druhou časťou v znení: „..., takže kto čaká, že sa požiare vyšetrí, čaká márne...“ nesporne bola podľa názoru odvolacieho súdu neoprávneným zásahom do práva na ochranu na osobnú česť a dobrú povesť. Odvolací súd sa pri hodnotení skutkového stavu v tomto bode nestotožnil s tvrdením žalovaného o tom, že išlo len o hodnotiaci úsudok, na ktorý mala autorka článku zákonné právo. Z citácie danej vety s prihliadnutím na obsah a zameranie celého článku bolo možné konštatovať, že nejde o nepravdivý údaj ako taký, nejde ani o kritiku správania sa žalobcu podloženú pravdivým či nepravdivým údajom, ale ide o nepripustný hodnotiaci úsudok čo do jeho postupu pri vyšetrovaní požiarov. Tento

hodnotiaci úsudok - logickým výkladom - bol totiž podaný so špekulatívnym a verejnosti podsúvaným názorom, že žalobca ako riaditeľ OO PZ v K., t. j. osoba v danom regióne verejne známa, bezosporu zariadi, aby sa požiare v pohrebníctvach nevyšetrili, pretože je na tom priamo či nepriamo prostredníctvom svojho brata O. zainteresovaný, t. j. že o nelegálnom a úplatnom sprostredkovaní objednávok pohrebov určite vie, že vie aj o príčinách a o páchateloch požiarov, že to zo svojho postu kryje a podniká kroky na to, aby sa príčiny a páchatelia požiarov nezistili. Takto skonštruovaná veta mohla u značnej časti čitateľskej verejnosti vyvolať dojem, že žalobca v skutočnosti svoju funkciu zneužíva v záujme krytia trestnej činnosti jemu známych osôb, čím by sa v podstate aj sám dopúšťal protispoločenského konania.

(...) V tomto prípade odvolací súd vyvodil záver o tom, že autorka článku opierajúc sa o anonymný list (v spise na č. l. 50) s neprevereným obsahom týkajúcim sa konania žalobcu, použila v danom článku neprípustný hodnotiaci úsudok so špekulatívnym a osočujúcim záverom, pričom týmto článkom (danou vetou v kontexte obsahu celého článku) bolo neoprávnene zasiahnuté do práva žalobcu na ochranu jeho osobnosti. Svojím obsahom, formou a cieľom tento článok bol objektívne spôsobilý chránené práva žalobcu narušiť a ohroziť pre konkrétny negatívny dopad vo vzťahu ku kolegom žalobcu, jeho nadriadeným pracovníkom, priateľom, známym a aj občanom regiónu tak, ako to vyplynulo aj z výsledkov vykonaného dokazovania.

Žalobca v súvislosti s tým si mohol uplatniť právo na reštitúciu (reštitučnú žalobu), t. j. právo na ospravedlnenie sa za neprípustný hodnotiaci úsudok, a kumulatívne aj žalobu o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy (satisfakčnú žalobu). V tomto prípade volil len právo na zaplatenie nemajetkovej ujmy, pre úspešnosť ktorého zákon stanovuje ako podmienku jednak to, že sa nezdá ako postačujúce zadosťučinenie upustením od neoprávneného zásahu, odstránením následkov a daním primeraného zadosťučinenia, a jednak to, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. Súd prvého stupňa tieto okolnosti v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobnejšie nezdôvodnil a žalovaný to v podanom odvolaní výslovne aj namietal. Odvolací súd pri rozhodovaní o odvolaní skúmal danosť všetkých podmienok priznania náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2, 3 OZ. S ohľadom na zistený skutkový stav popísaný v odôvodnení prvostupňového rozsudku odvolací súd vyvodil záver, že samotné

ospravedlnenie za neprípustný hodnotiaci úsudok (ktoré by v zmysle § 13 ods. 1 OZ prichádzalo do úvahy) by s prihliadnutím na širokú publicitu týždenníka „P.“ a charakter neoprávneného zásahu skutočne nepostačovalo. Keďže sa žalobca domáhal aj náhrady nemateriálnej ujmy, bola táto jeho požiadavka opodstatnená, pričom zákonné podmienky pre jej priznanie, popísané vyššie, boli splnené. Hodnotenie týchto podmienok zo strany súdu prvého stupňa odvolací súd považoval za správne čo do základu a aj čo do priznanej výšky 200.000,- Sk a v podrobnostiach na toto odôvodnenie odkazuje. (...)»

Postup krajského súdu, t. j. akými úvahami sa riadil pri hodnotení dôkazov, jeho výklad základných práv, ktoré stáli v danom prípade vo vzájomnom konflikte, podľa názoru ústavného súdu nie je možné považovať za odporujúci čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy. V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajský súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody svojho rozhodnutia a podľa názoru ústavného súdu ústavne konformným spôsobom (dostatočne a relevantne) odpovedal aj na argumentáciu sťažovateľky, podľa ktorej skutkové zistenia a príslušné právne predpisy treba vykladať a uplatňovať odlišne. Závery vyplývajúce z hodnotenia krajského súdu treba považovať za výsledok, ktorý je výrazom nezávislého súdneho rozhodovania. To, že s týmito závermi sa sťažovateľka nestotožňuje, nemôže samo osebe zakladať odôvodnenosť tejto ústavnej sťažnosti.

Napokon ústavný súd poznamenáva, že sťažovateľka - napriek tomu, že je kvalifikovane právne zastúpená - v danom prípade ani nenamietala, že by krajský súd k napadnutému rozsudku nedospel po riadnom a spravodlivom procese (sťažovateľka netvrdila, že došlo aj k porušeniu jej práva napr. podľa čl. 46 ods. 1 alebo čl. 48 ods. 2 ústavy). Inak povedané, ak krajský súd pri vydaní napadnutého rozsudku postupoval spravodlivo v súlade s platnými právnymi predpismi, je *antinómne* tvrdiť, že skutočný stav ustálil nespravodlivo, resp. že príslušné právne predpisy interpretoval nespravodlivo. V každom prípade postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia vo veci sťažovateľky nemožno považovať ani za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne

poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť odmietnuť, ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a dôvody ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. marca 2006